

Landsforeningen
LEV

Nr. **1**

Februar 2018

30. årgang

KØBENHAVNS KOMMUNEKREDS

I dette nummer bl.a.:

- LEV nu og i fremtiden • LEV København generalforsamling
- Portræt af afgående redaktør • Livshistorie og Livstavle

LEV Københavns Kommunekreds

B E S T Y R E L S E N

Formand	Danielle Pröschild, Tonemestervej 3, 2400 København NV Tlf. 40 13 70 16 . E-mail: danielle@proschold.dk
Næstformand	Annette-Marie Frimann Jensen, Hvedevej 32, 2700 Brønshøj Tlf. 38 89 20 23 / 22 56 11 37 . E-mail: amfrimannjensen@gmail.com
Kasserer	Eva Gjøe, Højmosevej 10, 2400 København NV Tlf. 39 66 18 56 / 26 82 79 33 . E-mail: gjoe@email.dk
Sekretær	Birte Lynghøj, Ole Borchsvej 18, 2500 Valby Tlf. 36 17 64 15 / 25 39 80 33 . E-mail: lyngjens@outlook.com
Bladsekretær	Egon Pedersen, Emdrupvej 139, 2400 København NV Tlf. 39 69 38 06 . E-mail: slet@kantorparkennet.dk
Webmaster	Per Jonasson, Panumsvej 21, 2500 Valby Tlf. 36 45 40 43 . E-mail: per@valby.eu
Bestyrelsesmedlem, HB-medlem og medlem af Handicaprådet	Steen Stavngaard, Monrads Allé 46, 2500 Valby Tlf. 36 46 37 83 . 30 66 65 96 . E-mail: ss@sag.dk
Bestyrelsesmedlem HB suppleant	Gitte Svarre Larsen, Holmbladsvænge 1, 1., 2300 København S Tlf. 20 74 27 63 . E-mail: louisemalene@webspeed.dk
Bestyrelsesmedlem	Vibeke Holscher, Apollovej 18, 2720 Vanløse Tlf. 28 91 38 52 . E-mail: vh@nh-landskab.dk
Bestyrelsesmedlem	Eva Fryklund, Egholmvej 76, 2720 Vanløse Tlf. 28 30 39 19 . E-mail: evaovergaard@gmail.com
Suppleant	Per Tennberg . E-mail: pertennberg@hotmail.com
Redaktør *)	Lasse Rydberg, Borgmester Jensens Allé 31 A 2100 København Ø . Tlf. 35 38 46 90 E-mail: lasse-ellen@comxnet.dk
Revisor *)	Mogens Rasmussen, Dublinvej 4, 2300 København S Tlf. 61 79 98 94 . E-mail: dublinvej4@outlook.dk

* Er ikke medlemmer af bestyrelsen, men medlemmer af Kommunekredsens

I N D H O L D

Lederen. Af <i>Danielle Pröschild</i>	side	5
LEV nu og fremover - en samtale med de seneste to formænd for LEV København. Af <i>Lasse Rydberg</i>	side	7
Generalforsamling 2018 - indkaldelse	side	12
Portræt af afgående redaktør Lasse Rydberg. Af <i>Karin Ditlevsen</i>	side	15
Livshistorie og Livstavle. Af <i>Lasse Rydberg</i>	side	21
Julemarked 2017. Af <i>Egon Pedersen</i>	side	29
270.240 kr. til UiU til handicapridding	side	31

ANNONCESALG

Rosengrenen ApS · Tlf. 86 95 15 66 · kl. 8.30-12.00 og 12.30-15.00

Mail: info@rosengrenen.dk

– hvortil alle spørgsmål vedr. annoncer bedes rettet.

Udgivelsesplan

Her er der en oversigt over LEV Københavns udsendelser samt deadline for aflevering af stof. Tag denne plan med i jeres planlægning, så skaffer I jer adgang med oplysning om arrangementer og lign.

	Vi skal have dit bidrag senest	Udgives
Blad nr. 2	20. marts 2018	ultimo april
Blad nr. 3	23. juli 2018	ultimo august
Blad nr. 4	8. oktober 2018	primo december

Sats og tryk: Intryk · Tlf. 70 21 10 00 · www.intryk.dk

Leder

Af Danielle Pröschild
formand for
LEV København

Dette er min sidste leder som LEV formand. Jeg har valgt ikke at genopstille, når LEV afholder generalforsamling i februar 2018, hvor jeg til den tid har været formand i 5 år.

At være formand for LEV kræver, at man deltager i mange møder, som for hovedpartens vedkommende afholdes om aftenen. Det tager tid, og jeg har igennem det sidste år kunnet mærke, at jeg synes, det er hårdt altid at have mindst to aftenmøder om ugen. Sådan har mit liv været i mange, mange år, men jeg kan mærke, at jeg også gerne vil have tid og kræfter til at lave andet end at gå til alle de møder. Desuden har jeg også et fuldtidsarbejde, som kræver min fulde opmærksomhed i dagtimerne. Så alt i alt, selvom jeg mener, at vi opnår resultater med de kræfter vi bestyrelsesmedlemmer bruger på vores LEV-arbejde, så er tiden kommet, hvor en anden tager over.

Eftersom vores næstformand ikke har planer om at stille op til formandsposten, håber vi på at finde en formandskandidat. Så hvis du har tid og lyst til at være med til at præge LEV Københavns arbejde, så er det på den kommende generalforsamling, at du har mulighed for at byde ind med dit kandidatur, både som formand eller som bestyrelsesmedlem.

I november måned blev kommunalvalget afholdt, og vi har fået mange nye BR-medlemmer. LEV København byder især den nye socialborgmester Mia Nygaard

velkommen og ser frem til det kommende samarbejde. Desuden byder vi den nye børne- og ungdomsborgmester Jesper Christensen velkommen. Vi har haft et godt samarbejde med Jesper i den forgangne periode, hvor han var socialborgmester. Vi håber på godt samarbejde mellem den nye og den tidligere borgmester, da vi mener at sammenhæng, kontinuitet og viden/erfaring fra området let kan gå tabt ved borgmesterskifte.

Herfra skal lyde et tillykke med valget, både til de to borgmestre og til resten af BR-medlemmerne og de øvrige borgmestre.

Der er mange opgaver at tage fat på for det nye socialudvalg f.eks.:

Et handicapcenter som skal fungere langt bedre, som både skal blive bedre til at lytte til borgerne og de problemstillinger de kommer med og handle på de behov, borgerne kommer med.

Den nye handicappolitik skal implementeres, og samtlige forvaltninger skal til at forholde sig til handicappolitikens visioner.

I budget 2018 blev den store planlagte nedskæring på botilbudsområdet udsat. Det er vigtigt, at det nye socialudvalg arbejder på at disse effektiviseringer, ikke bliver effektiviseret i 2019 i stedet.

Lev Københavns seneste to formænd Steen Stavngaard og Danielle Pröschild.

LEV – nu og fremover

Indtryk fra en samtale med LEV Københavns sidste to formænd.

Af Lasse Rydberg

Som en optakt til LEV Københavns generalforsamling den 27. februar mødes jeg med LEV Københavns to seneste formænd *Steen Stavngaard* og *Danielle Pröschild*, for at tale om LEVs udfordringer lige nu. Samtalen viser sig at komme til at dreje sig om tre temaer:

- LEV som organisation – dens styrke og muligheder.
- Ændringen i italesættelsen af mennesker med udviklingshæmning med de deraf politiske konsekvenser.
- Beparelser og hverdagens kamp for at klare et liv med et familiemedlem med handicap.

LEV nu og fremover

Fra samtalen noterer jeg: LEV står selv med en relativ stor bestyrelse i det problem, at det er svært at rekruttere nye aktive deltagere til arbejdet. I mange årtier har aktive LEV-medlemmer været et godt stykke over de 40 år. Der er mange gode forklaringer til, at forældre til børn og unge med udviklingshæmning er usynlige i LEVs arbejde. Dels har de meget at se til med et barn med handicap i en hverdag hvor arbejde, familieliv og måske en smule fritid skal hænge sammen. Samtidig er der i børnehaver og skoler formelle politiske organer (bestyrel-

Fortsættes side 8

ser), hvor man kan agere politisk – man kan i den meget nære verden føle sig hørt og repræsenteret – og have relativ stor indflydelse. Først når ens barn bliver voksen, og skal forlade de trygge rammer i skolen og måske også flytte hjemmefra, så er det ikke ualmindeligt, at en række problemer tårner sig op – det er ofte her at man får øje på LEV. Og selv om man står med en række nye problemer, hvor man har brug for hjælp fra LEV, så er virkeligheden stadig den, at den ikke efterlader meget tid og energi til at deltage i det handicappolitiske arbejde.

Når man beskæftiger sig med LEV som organisation, er det vigtigt at forstå, hvad LEV kommer fra og hvad den er blevet. Op-takten til at LEV blev etableret for mere end 60 år siden var i en virkelighed, hvor stort set alle med diagnosen udviklingshæmning blev bragt væk fra hjemmet og anbragt på en af landets meget store anstalter. At få et barn med udviklingshæmning var at se, som et tab af et barn – dets trivsel og overlevelse var knyttet til ideen om anstaltens totale beskyttende virksomhed, hvor forældre for det meste blev oplevet som et forstyrrende element i barnets beskyttede liv.

Med indtryk af de rædsler der overgik mennesker i mellemkrigstiden, også udryddelsen af mennesker med udviklingshæmning, opstod der et forældreopgør i årene efter 2. verdenskrig. Forældre ville have indflydelse på deres barns liv og skæbne på anstalterne. Man kan sige at LEV vokser ud af en forældreaktivisme, og at LEV som organisation indleder sin kamp for udviklingshæmmedes rettigheder og anstændige livsbetingelser som aktivistisk organisation. – Men meget hurtigt opnår LEV et meget tæt og frugtbart samarbejde med forsorgens ledelse, der kommer til at præge det handicappolitiske arbejde i Danmark. LEV bliver

hørt, og er med til at forme en tilværelse for alle med udviklingshæmning så nær det normale som muligt. På en måde kan man sige, som en tidligere fagforeningsboss "vi har sejret ad helvede til" – og dog – midt i noget der kunne ligne, at LEV måske havde nået de fleste af sine mål, da skete der noget med samfundet, så det i høj grad igen var nødvendig at "opfinde LEV på ny".

Vore samtaler drejer sig om LEV fremover. Behovet for at LEV skal være der og endda have power er klart, midt i tider, hvor de evindelige besparelser udhuler det, der er vundet, og skaber et mere begrænset liv for de udviklingshæmmede – hvor nogle ser det som et tilbageskridt, med bygning af store anstaltslignede boliger, hvor hele livet med at bo, arbejde og fritid sker indenfor de samme rammer.

Der er behov for at se på LEV som organisation – skal man ud over at opbygge et godt samarbejde med politikere og forvaltninger, på nogle områder etablere en mere aktivistisk tilgang til problemerne? Skal LEV tage initiativer til filantropisk aktivitet, selv skabe og drive enheder? Det er en debat der er nødvendig.

På det aktuelle konkrete plan er der et behov for, at LEV kommer tættere på medlemmerne. Det er oplagt at udsende nyhedsbreve med oplysning om sager man arbejder med, med oplysning om hvad der kan forventes af politiske beslutninger og hvorfor forvaltningens oplæg ser ud som de gør. Facebook o.a. kan blive en aktiv del af LEVs store samtale- og debatforum.

Synet på den udviklingshæmmede – og politikken

Steen og Danielle fortæller, at de op til kommunalvalget stødte på valgslogan fra blå til rød fløj, hvor der stod, at de ville gøre en indsats for at hjælpe mennesker der er syge,

uden arbejde m.fl., men at handicappede ikke var nævnt. Hvis det ikke lige var den virkelighed de handicappede står med i dag, ville man tro det var en forglemmelse. Men det er det ikke, det er et tegn på, at man er begyndt at se på handicappede på en ny måde, de syge kan blive raske, så meget at de kan klare at arbejde, dem uden arbejde kan komme i arbejde, men de handicappede er bundet i deres skæbne, og rigtig mange kan ikke "blive til nytte". Og måske vil de syge og de arbejdsløse ikke ses med de øjne, man i stigende omfang politisk og forvaltningsmæssigt ser de handicappede på.

Steen og Danielle oplever, at de og deres børn med handicap har levet i det Danielle kalder handicapforvaltningens "guldalder". Hvor synet på alle handicappede var, at de var underviselige, at der var god mening i at skabe de bedst mulige forhold, for man troede at det nyttede, og at selv mennesker med svære handicap var værdifulde medmennesker der på deres måde kunne bidrage med at være nyttige. Der er kommet nye tider, der efterlyser et stærkt LEV, der kan fastholde, at man ikke gennem sproget kan nedtale et menneskesyn der giver alle lige ret, hvor nogle mennesker ikke mere er lige værdige, fordi man ser på dem som unyttige.

Indvandrerdebatten i 80'erne og 90'erne fik betydning for den måde, vi ændrede måden at tale om hinanden på, at der i samfundet var dem og os, og dem kunne man tillægge særlige egenskaber. Hermed skete et brud i måden at tænke i menneskesyn, nogle er mere værdige end andre. I første omgang blev menneskesyn-debatten udfoldet i vores forhold til og forståelse af de "fremmede". Men med tiden sneg debatten sig ind på de arbejdsløse (nassere, dovne), de gamle (ældrebryden) m.fl. og ved kom-

munalreformens gennemførelse, opdagede kommunerne at de havde en forpligtelse til at forvalte de handicappedes liv. Hvis kommunens pengekasse ikke kunne klare at leve op til loven, så kunne den handicappede få det, der var råd til – retsprincippet kom under angreb. Snart kom økonomi til at styre sproget og dermed forståelsen af de handicappede. Er de til nytte, kan det betale sig, eller er de unyttige, der havde behov for lavere og billigere service (hvorfor en lærer i skolen, når en medhjælper koster langt mindre).

Den enkeltes kamp – LEVs kamp

Debatten der startede med indvandrerne har fået en stadig større del af befolkningen til at se kritisk på, om de gennem skattebetaling vil være solidarisk med de mennesker, der har behov for en overførselsindkomst fra det offentlige og anden økonomisk hjælp. Politisk har det betydet, at besparelser er blevet en del af mange menneskers virkelighed.

For forældre, der vel altid har skullet kæmpe for deres handicappede barns sag også i gode tider, er kampen nu markant mere krævende, i et forvaltningssystem, hvor man har på fornemmelsen, at et ikke lovligt afslag kan være, "går den så går den" – det er ikke alle der går klagevejen. Men at være i en situation, hvor man kan være usikker på afgørelseres rigtighed er skræmmende, og kræver ekstra ressourcer for netop at kæmpe for rettigheder, som er givet.

Steen og Danielle peger på, at med den nye førtidspensionsreform er det blevet sværere at få tilkendt pension. Det er ikke stramningen i pensionstildelingen der kritiserer, men den måde den forvaltes på mange steder. For reformen giver adgang

Fortsættes side 11

til at f.eks. udviklingshæmmede, der ikke kan komme på arbejde, kan få pensionen uden at de skal gennem et længere varigt ressourceforløb og længe før de fylder 40 år, der er en grænse for tildelingen. Det er sager der egentlig bare automatisk bør give førtidspension. Men her ser vi, at sagerne forsinkes unødigt af en nærmest absurd arbejdsprøvning, hvis "fiasko" er givet på forhånd.

Handicapcentret er på dagsordenen, det er der man som forældre skal søge om hjælp, og det er centrets organisation, der er afgørende for sagsbehandlings varighed og kvaliteten af afgørelserne. Handicapcentret står måske som en slags synlighed af, hvordan handicappolitikken foregår i praksis.

Danielle peger på, at forældre i dag er så pressede, at de ikke også har overskud til foreningsarbejde. Det er for Steen og Danielle der har været med i årtier klart, at det i dag er en større belastning, at have et handicappet barn end for blot 10-15 år siden.

De første historier er dukket op i pressen, at forældre til børn, der allerede som foster er diagnosticeret (eks. Downs syndrom) og som har valgt at få barnet, er blevet konfronteret med i forbindelse med ansøgning om hjælp, at de jo selv har valgt at få dette barn – underforstået... (gæet selv).

Vi afslutter samtalen med at tale om alle de mange gode historier LEV også er – der gør det godt at være med. Naturligvis har LEV mange sejre – se på udviklingen af boliger – se på ledsageordningen – se på ændringer i dagtilbud m.m. LEV har medvirket til ændring i politiske beslutninger bl.a. undgået besparelser ved at dokumentere de umulige forhold der ville opstå som en konsekvens. LEV er ikke bare bestyrelsen i LEV København – det er tilstedeværelsen i et utal af bestyrelser og råd, hvor man er med til at forme rammerne og indholdet for mennesker med udviklingshæmning.

"Citat

*Svend Brinkmann, Professor og forfatter
På Facebook (fra Politiken)*

Ordbog over det politiske sprog:

Effektivisering	= nedskæring
Forbedring	= nedskæring
Innovation	= nedskæring
Modernisering	= nedskæring
Omlægning	= nedskæring
Omprioritering	= nedskæring
Optimering	= nedskæring
Reform	= nedskæring
Stramning	= nedskæring
Tilpasning	= nedskæring
Udvikling	= nedskæring

LEV Københavns Kommunekreds' ordinære generalforsamling 2018

**Torsdag den 27. februar 2018 kl. 18.00 på
Uddannelsescenter UiU,
Horsebakken 19, 2400 København NV**

Til alle, der deltager i generalforsamlingen, uddeles et gratis lod til udtrækning af gaver.

18.00-19.00: Spisning
LEV København byder på et let aftensmåltid.
Tilmelding: Se nedenfor. *)

19.00-21.30: Generalforsamling i LEV København

*) Tilmelding til aftensmaden før generalforsamlingen bedes ske senest den 21. februar 2018 til danielle@proschold.dk

Generalforsamlingen

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Bestyrelsens beretning.
3. Det reviderede regnskab forelægges til godkendelse.
4. Behandling af indkomne forslag
(forslag skal være formanden i hænde senest 3 uger før afholdelse af generalforsamlingen).
5. Valg til bestyrelsen (for 2 år)
  - a. Valg af formand
Danielle Pröschild genopstiller ikke;
ny formand skal vælges.
  - b. Valg af bestyrelsesmedlemmer (10-11)
På valg: Annette-Marie Frimann-Jensen,
Egon Pedersen, Per Jonasson, Birte Lynghøj,
Gitte Svare, Steen Stavngaard, Eva Gjøe
og Danielle Pröschild (genopstiller).
Vibeke Holscher og Eva Overgaard
(genopstiller ikke).
  - c. Valg af suppleanter.
  - d. Valg af kritisk revisor.
På valg: Mogens Rasmussen.
6. Eventuelt.

Rydberg i sit rette element – kontorhulen på Østerbro.

Udviklingshæmmede skal have chancen for at udvikle sig

Lasse Rydberg stopper som redaktør af LEV København. Hans hjerte brænder dog fortsat for udviklingshæmmedes sag, og hans udgangsbøn er klar - vi må aldrig miste troen på, at udviklingshæmmede har evner til at udvikle sig.

Af freelancejournalist Karin Ditlevsen

“Ret til at blive så dygtig, man kan”. Det er meget passende overskriften på en artikel i det forrige nummer af LEV København, skrevet af redaktør Lasse Rydberg.

Passende, fordi Lasse Rydberg netop altid har kæmpet hårdt for, at mennesker med

Fortsættes side 16

udviklingshæmning får lov til at udvikle sig og lære så meget som overhovedet muligt.

Det var samtidig det sidste nummer, som Lasse Rydberg, 77, er redaktør for. Lasse var selv med til at stifte bladet for 30 år siden, men nu trækker han sig officielt tilbage fra posten.

Med tanke på Rydbergs ildhu og engagement virker det dog ikke sandsynligt, at han helt vil holde sig ude i kulissen fra nu af. Skrivelysten vil nok klø lidt for meget på ham.

- Jeg har altid haft en journalist i maven, forklarer Lasse Rydberg.

Redaktøren

- Jeg føler mig som en gammel knark. Men jeg har en god hukommelse, og jeg kan sætte meget af LEVs stof i perspektiv, fordi jeg har fulgt debatten om udviklingshæmmede tæt, i mange år. Jeg har opsamlet en masse viden, som jeg har nydt at kunne sætte i spil, siger Lasse Rydberg.

Og det er ikke en overdrivelse.

Med Lasse Rydbergs exit, siger LEV København farvel til en redaktør, der er en sand skatkiste fyldt op til randen med nyttig, og ofte også overraskende varieret viden. En mand fyldt med engagement og indsigt, som han ofte har beriget såvel sit " eget " blad med, men også hele organisationen LEV og medlemmerne.

Lasse Rydberg har skrevet 300 artikler - bare i tiden efter sin pensionering i 2002 som skoleinspektør på Strandparksolen. De fleste af dem var skrevet til LEV. Derudover har han skrevet flere bøger, undervisningsmateriale, portrætserier, faglige indlæg, medarbejderaviser, you name it.

Lederen

Lærer og skoleleder. Redaktør og forfatter. Filmmager. Bogillustrator. Foredragsholder. Universitetsforelæser. Forsker. CV'et er alen-

langt, alsidigt og imponerende. Lasse Rydberg ved mange ting og kan mange ting.

Hvad anser han for sine største forcer?

- Jeg er god til at formidle. Og jeg er en god leder, siger Lasse Rydberg uden at tøve.

Lasse Rydberg ved af erfaring, at han skal passe på med ikke at melde sig ind i flere foreninger, for han ender altid med at blive formand.

Rydberg er og har været formand for voldsomt mange foreninger, bl.a. Åndssvageforsorgens Lærerforening. Allerede i folkeskolen var Rydberg elevrådsformand. Senere blev han leder af en spejderforening, redaktør af flere blade, inspektør på flere skoler, lærerrådsformand på Gl. Bakkehus og som pensionist, formand for en hjemløseorganisation og for en idrætsforening.

- Jeg er god til at få folk til at føle sig trygge. Få ting frem i mennesker. Jeg tror på det enkelte menneske og dets muligheder, og jeg kan finde vej ind til folk, forklarer Rydberg.

Ildsjælen

Hvorfor blev det netop LEV, der kom til at nyde godt af Lasse Rydbergs viden og engagement? Rydberg når frem til fem personer og punkter i hans liv, som blev afgørende.

Den første person er Dorthe fra Lasses folkeskole.

- Dorthe var nok det første menneske med udviklingshæmning, som jeg mødte i mit liv. Vi børn fik jo ikke noget at vide dengang; vi vidste bare, at Dorthe "ikke var så klog". Bagefter kan jeg se, at hun højst sandsynligt var udviklingshæmmet. Hendes familie var meget fattig... Rydberg fortæber sig lidt i erindringen.

Næste nøglepunkt var, da Lasse Rydberg var på telttur med en spejderkammerat.

- Om natten blev vi vækket af nogle forfærdelige skrig. Vi blev skræmt fra vid og

Ved sin afgang fra Strandparkskolen gav kollegerne Rydberg dette skilt. Og der er virkelig information at få.

sans. Vi anede ikke, hvad det var. Skrigene viste sig at komme fra institutionen Ebberødgård, som drengene havde camperet tæt på. Drengene var bange – men også nysgerrige.

- Dagen efter gik vi hen og bankede på døren til Ebberødgård. Overlægen på stedet blev meget overrasket, men han inviterede os indenfor og viste os rundt på institutionen. Det var skrækelige forhold, vi så... Rydberg ryster på hovedet og er stille et øjeblik.

Næste nøgleperson mødte Lasse Rydberg som rekrut i Padborg. På forsvarsstabens kontor kom han til at arbejde sammen med

en ældre dame, som han fik et meget nært forhold til. Det var baronesse Gyldenkrone. Fru Gyldenkrone havde en udviklingshæmmet søn, og hun var med til at stifte Landsforeningen Evnesvages Vel, det senere LEV.

Nogle år senere deltog Lasse i en konference om udviklingshæmmede, som ung lærer.

- Alt foregik på engelsk, og der var en del, jeg ikke forstod. Men det var meget spændende; det handlede om at tage en gruppe mennesker alvorligt, og jeg blev interesseret i at få mere viden om emnet, fortæller Rydberg.

Fortsættes side 19

Og da Rydberg efterfølgende blev ansat som lærer på skolehjemmet Gl. Bakkehus, med udviklingshæmmede blandt eleverne, var løbebanen som forkæmper for LEV kridtet op.

Bedstefaderen

Lasse har nu brug for tid til andet end at læse teorier og skrive bøger. Blandt andet sine syv børnebørn. Et farverigt skoleskema på køkkenvæggen antyder, at Lasse stadig har børnebørn i en alder, hvor de kan finde på at læse lektier med bedsteforældrene.

- Vi ser dem heldigvis meget tit her. De to yngste, som bor i nærheden, har det som deres andet hjem og går ind og ud af døren. De gider dog ikke sove her mere, fortæller Rydberg, for nu er de ved at være teenagere...

I det lille, hyggelige kontor i lejligheden på Østerbro, som Lasse Rydberg deler med sin hustru, kunstneren Ellen Georg, har han skrevet og skrevet ved det gamle skrivebord og slidt på betrækket i den gule øreklapstol, når han læste om alt fra kvantefysik til de seneste undersøgelser om læring for mennesker med udviklingshæmning.

Og det vil han højst sandsynligt ikke kunne lade være med. Og heldigvis for LEV.

Forkæmperen

- Hvis ikke du forventer noget af et udvik-

lingshæmmet barn – hvis du har opgivet at lære et menneske noget på forhånd, fordi du tror, at det ikke nytter noget – ja, så kommer de mennesker heller ikke til at overraske med at nå længere i deres udvikling, fagligt eller socialt.

- Da jeg var ung lærer i 70'erne, var der masser af optimisme og penge nok til at forske på området. Og det viste sig jo mange gange, at udviklingshæmmede levede op til vores optimistiske syn og endte med at kunne en masse ting selv, som overraskede mange, der ikke troede det muligt, forklarer Lasse Rydberg.

Men optimismen blev afløst af begrænsninger og kassetækning efter kommunalreformen i 2007 og den efterfølgende finanskrisen.

Så kampen for udviklingshæmmedes rettigheder er ikke slut. LEV har fortsat sin store berettigelse.

Mennesker med udviklingshæmning skal have lov til at lære og blive så dygtige, de kan. Og få mulighed for at vise, hvor langt, de rent faktisk kan nå.

Se vores
hjemmeside på
www.levkk.dk

Gugu Kristoffersen på sin elskede arbejdsplads.

Breve og dagbøger: **Livshistorie og Livstavle**

Af Lasse Rydberg

Den første artikel jeg skrev i LEV København for 17 år siden handlede om at få sin egen historie tilbage – Livshistorien. Temaet dukkede i årene op, når der blev debatteret pårørendepolitik. Jeg vil gerne afslutte mange artikler om emnet, ved at mødes med *Gugu Kristoffersen*, der er mor til et barn med handicap og cand.phil. i pædagogik. Hun må i dag ses som en pioner på området, for at fange fortællingen om, hvordan livshistorie blev forvaltet i en familie, og hvordan Livstavlen blev skabt.

Gugu Kristoffersen viser mig følgende citat af *Gunnar Dybwad*, amerikaner og en grand old man inden for handicapområdet:

Det vigtigste for det udviklingshæmmede barn er, næst efter at opretholde livet, at bevare en plads i familien.

Behandling uden for hjemmet burde snarere udvide end erstatte familiens rolle.

Fortsættes side 22

Breve og dagbøger

Gugu Kristoffersen er mor til *Thomas*, der har gennemgribende udviklingsforstyrrelser. *Thomas*, der snart er 52 år gammel, har siden han var knapt 10 år boet på forskellige specialbotilbud. Det har været smertefuldt, at "aflevere" sit barn til andre, men det har betydet, at Gugu og hendes nu afdøde mand, *Ernst*, har brugt store dele af deres liv på at være forældre til *Thomas* på trods af adskillelse – at give *Thomas* en plads i familien og give ham hans egen livshistorie. Det blev bl.a. til brevene, som vi her i LEV København for nylig har skrevet om.

Gugu Kristoffersen fortæller om brevenes tilblivelse og idé: Jeg husker *Thomas*, som han lå der i barnevognen i sin lyseblå, hjemmestrikkede munkekutte. Bedstefar var på havearbejde. Han knækkede en blomstrende kirsebærgren af, stak den ned i fodenden af barnevognen og fulgte os et stykke på vej langs med Mølleåen. Jeg kom til at tænke på, om min søn ville lære min far at kende og omvendt. Det fik mig til at bede far om at skrive et personligt brev til *Thomas* i dåbsgave, et brev om hans livserfaringer, hans værdier og menneskesyn. Det blev et smukt og stærkt brev. Det blev det første af en række breve samlet til *Thomas*.

Mange forældre gør sig tanker som disse ved især deres første barns fødsel, tanker om rødder og tilhørsforhold, siger Gugu, tanker om livets gang, hvad oplever det i livet og tager med sig som former livet, hvordan udvikler det sit liv, hvilken fortælling bærer det med sig, hvordan skabes identitet. Lille *Thomas* i barnevognen havde endnu ikke fået den særlige identitet, der knytter sig til en her voldsom diagnose, den fik han først, da han var lidt over tre år gammel. Men uanset diagnose eller ej var *Thomas* en del af familien. Han havde fire søskende. Han er

indtænkt, medtænkt og regnet med, hvor han end befinder sig. Siden *Thomas* var et halvt år gammel har jeg skrevet dagbog, fortæller Gugu. En livshistorie er fastholdt, og et liv er dokumenteret. Dagbogen opstår ikke, fordi *Thomas* er handicappet; det er en mors naturlige måde at fastholde hendes og hendes barns liv, hvor der kun er en fortæller – tusinder af børn har i gave fået en bog om deres tidlige år.

Da *Thomas* ikke fik sin egen stemme i sin egen historie, fortsatte dagbogsskriverriet. Gugu viser mig den dagbog hun nu skriver i, det er både tekst og billede – på forsiden står der: DAGBOG nr. 84. – Fire og firs dagbøger plus mapper af breve – det er en fortælling af de helt store. Så omtaler jeg ikke alle de scrapbøger, der er lavet efter råd fra en talepædagog på Bispebjerg Hospital, med et enkelt billede på hver side og en særlig arbejdsform – det handler om kommunikation, genkendelse, sammen med hjemmelavede memoryspil, der inddrager *Thomas'* verden; personer og begivenheder.

Forældre og livfortælling

Gugu siger, at forældrene er de eneste konstante personer i barnets liv. For ethvert menneske er det vigtigt at opretholde kontinuiteten i tilværelsen. At skrive livshistorien for den, der ikke kan selv, kan blive en hovedopgave i livet. Ikke at nogen skal forledes til at forbinde det med en martyro og offerrolle, men fordi det giver mening, at være med til at flytte grænser og gøre livet bare lidt lettere for dem, der følger efter.

Vi taler om livshistoriens betydning, at der mindst er to ting, det kan handle om:

Det er en bog om et liv, et identitets-skabende værk. Men livshistorieprocessen er også dynamisk, den er under forvandling hele tiden, fordi vi som mennesker føjer nyt til eller taber noget, vi mindes eller kunne.

Livshistorien er et mægtig godt værktøj i relation til mennesker med demens.

Den er min fortælling til andre, hvem er jeg, hvor kommer jeg fra, hvad ønsker jeg mig nu og med mit liv fremover. Det er ofte fortællingen om dét et menneske kan, som andre ikke har lagt mærke til; det kan være den voksne på et bosted, der bliver behandlet som analfabet, men som faktisk har fornøjelse af at "se" (læse) ugeblade og undertekster på TV.

Gugu kommer i tanke om en NFPU ældre-rapport der er 33 år gammel, men sandsynligvis stadig er aktuel, der stod der: Mennesker med Udviklingshæmning må antages at have et større behov for tæt familiekontakt end den øvrige befolkning, idet den udviklingshæmmede institutionsbeboer traditionelt ikke selv stifter familie.

Den historieløse

På min gang på mange bosteder har jeg set, at der fotograferes rigtig meget, det er en fornøjelse at se opslagstavler med gode billedfortællinger om fester, udflugter, m.m. Disse billeder er vigtige, de er grundlaget for den fortsatte fortælling. Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at billederne kun er noget værd i denne sammenhæng, hvis de er daterede og beskrevet. Gugu siger om billeder, at bag hvert billede er der en historie. Fortæl den! Giv den videre til de pårørende, for beboeren kan måske ikke selv fortælle. – Jeg fortæller, at jeg som skribent har mødt mange med udviklingshæmning, der på en måde var historieløse, enkelte gange har jeg mødt mennesker uden så meget som et familiefoto på væggen – men gange med billedfortællinger. Bo- og væresteder er en aktiv dynamisk medskaber af, at den enkeltes fortsatte livshistorie dokumenteres. Fra medarbejdere har jeg fået fortalt, at beboere, der har fået lavet deres

livshistorie, en bog med tekst og billeder, har opfattet det som noget af det kæreste de ejer – jeg har hørt at andre beboere uden en sådan "gave" har reageret voldsomt overfor medbeboerens glæde.

Livshistorieskrivning må med i handleplanen, mener Gugu, og med på beboernes ugeplan. Livshistoriearbejdet forebygger frustration, depression og vold, vil jeg vove at påstå.

Livstavlen

Brevene, dagbøgerne og de særlige erindringsbøger om jul o.a. voksede stadig, fortæller Gugu og fortsætter: I erkendelse af, at ingen pædagog får mulighed for at sætte sig ind i denne omfattende livsfortælling, udfordrede jeg mig selv til at forsøge at lave en livstavle til Thomas. At lave et koncentrat af 120 sider til et enkelt A4 ark. Der ligger et stort arbejde forud. Jeg har gjort mig mange tanker om hvilke kategorier, jeg skulle udvælge, hvilke sproglige formuleringer jeg skulle vælge – men også være helt klar på, at en livstavle aldrig bliver færdig.

Tanken er, at Livstavlen kan indrammes og hænges på et synligt og trafikeret sted, ud for stolen Thomas sidder på, når han får hjælp til barbering.

Livstavlen er overskuelig, hurtigt læst, let at sende, sætter folk på sporet, sparer Thomas for at lide mange nederlag, når pædagoger henholdsvis over- og undervurderer hans kunnen og hans viden.

Thomas' Livstavle (en tidligere udgave) kan ses på siderne 26-27. Det vigtigste ord er VIGTIG – det er et positivt vigtigpapir. Sproget og indholdet er konkret, det har alene et ønske om at være realistisk, ikke rumme ord der føder negativ forventning eller det modsatte. Altid med et aktuelt billede af Thomas, det er der i alle breve, for

Fortsættes side 25

det handler om ham og er til ham - og også en glad smiley, der er et gennemgående signal i hele livsfortællingen.

Når vi ikke er her mere

Gugu er i en alder vi ikke taler om, men lever med i hvert øjeblik i livet. Det er en pointe, når vi ønsker det bedste for vore nærmeste fremover. Kan vi gøre noget ud over et testamente – men er livshistorien – Livstavlen - ikke en slags testamente?

Gugu har for mange år siden, da hun skrev meget om arbejdet med livshistorien, skrevet følgende:

Enhver mor, far, bror, bedstemor eller ven kan sende et postkort, tage et billede, gi' en oplevelse. Enhver familie kan på stedet opfange de vigtige øjeblikke, fastholde de gode oplevelser, dele dem, bevare dem for eftertiden – række ud over egen levetid.

Når vi ikke er der mere – så skal Livstavlen "passes og plejes". Jeg spørger Gugu, om hun har en slags aftale med Thomas'

bosted om at passe på hans Livstavle. Det har hun ikke og begynder at tage notater af vores samtale. Jeg tænker mig, at bostedet påtager sig opgaven, som en del af handleplansarbejdet, og at de ser Livstavlen både som positiv i sin meddelelsesform og som dynamisk. Har de dialog med Thomas' søskende, bliver de gode oplevelser og erfaringer en del af tavlen - hvad kan Thomas lide, hvornår er han glad, hvad skete der?

PS

Gugu's arbejde med breve, dagbøger, særlige temabøger, spil, magneter og meget mere er et imponerende arkiv om en mors og fars liv med en søn med et svært handicap. Samt de mange kronikker Gugu har fået udgivet, og alle artiklerne, breve fra de førende inden for handicparbejdet, osv.

Hvad bliver der af dette materiale, som i sig selv fortæller om handicaphistorien i de sidste fem årtier? Livshistorierne er brikker i handicaphistorien og i den større historie.

LIVSTAVLE

THOMAS
KRISTOFFERSEN
* 3. FEBRUAR 1966

VIGTIGT SYMBOL: SMILIE

VIGTIGT DOKUMENT
Thomas' Handleplan

VIGTIGE ÅR FOR THOMAS
Barndomshjem i Lundtofte, hvor
Thomas boede i ti år sammen
med mor (Gugu), far (Ernst), 3
storesøstre (Bess, Birte og Milla)
og 1 lillebror (Anders). Tæt ved
boede Bedstemor (Lis)

VIGTIGE STEDER, THOMAS
HAR BOET SIDEN 1976
Se Thomas' Handleplan
Skovbrønet. Ny Næstved. 99 -

VIGTIGE BESKÆFTIGELSER

At være med på bostedet ude
(skov, have, fodre dyr) og inde
(madlavning, rengøring)
At køre med i Skovbrynets bus
eller traktor

At være i svømmehal og sauna
At se på fotografier og i billed-
bøger, at høre bånd og CD'er,
dels musik (Liller, Vikingarna,
Kandis, Bjørn & Okay, harmo-
nika, Bouzouki), dels bånd
med historier og eventyr indtalt
af mor og far, Bodil Udsen,

Jens Okking

At høre DAB-radio, se TV, video
og DVD (- at se danske film)
At køre i Fabia'en med mor og far
At nogen tegner for ham

At modtage breve og sende kort
At tale/lytte i telefon - hver uge
At gå tur, se på fugle og blomster
At have gæster

VIGTIGE EJENDELE

Identitetskommoden med minder
fotos, breve, bøger og spil - er
midlertidigt i Høyensgade
Vægttæpper over sofaen er vævet
af Bess, navneskiltet ved døren er
lavet af Milla. Magnetavler. CD-
afsluttes. Fastholdes. 1999 -

Kapervognsture i Dyrehaven
Julegudstjeneste i Esajaskirken
Udflugter med søskende
Ture med Heidi, med Grethe &
Svend Aage
Anemonetur (Else og Flemming)
Malmøtur med Mogens

VIGTIGE MÅDER

AT MØDE THOMAS PÅ

Det er vigtigt for Thomas at vide,
hvem han skal være sammen
med. Undgå at stille for store
krav. Vis/vær model! En-til-en-
kontakt er lykken. Forbered
Thomas. Giv god tid til omstilling.
Spørg: Er du klar nu? Hæv ikke
stemmen. Giv pauser. Klø

Thomas i nakken. Børst hans hår.
Thomas har brug for ro, enkelhed,
forudsigelighed, brug for klem og
nærhed. Stil ikke spørgsmål
under samtale, men sig noget
relevant for Thomas, som han
kan genkende, sig ja eller nej til
Thomas kan ikke li' fyrværkeri,
balloner, papirshatte, hæfte-
plaster. Thomas kan ikke li' at gå
med livrem, seler og skjorte
knappet ved håndledet. Thomas
behøver hjælp til at starte lynlås

VIGTIGE STEDER,
THOMAS ER KOMMET
Ved Mølleåen (Ørholm, Brede)
Hos Bedstemor, "Egegården".
Hver sommer i Langdalen 2,
Nordby, Samsø. - Forældre hjem i
Højensgade 27, Østerbro, fra 77

VIGTIGE RELATIONER
Mor, far, søskende, Mogens
Andersen, Uwe Hansen, Carsten
Rantzau, Heidi Vestergård, Else
og Flemming Jepsen. Beboere og
personale på Skovbrynet.
Adresser (netværk) i søgsmappen

VIGTIGE REJSER SIDSTE ÅR
Samsø. - St.Darum, ved Esbjerg,
campingferie i Frankrig, sejltur
med Fulton

VIGTIGE "KASKETTER"
Friluftsmenneske, fritidssamsing,
fugle- og blomsterkender,
bilkender, musikelsker, livsnyder
Thomas kender mange
mennesker, er trofast, mild og
kærlig, sangglad og nysgerrig
Thomas er en god turist - oplever
intet på bus-, bil- og bådrejser

far. Delfin-messingknage og
læder-lænestol fra Bedstemor.
Unicef-kalenderen hænger foran
værelset. Blomster i vinduerne
(brændende kærlighed, amaryllis,
hyacinth). Indrammede og
laminerede fotografier af elskede
netværkspersoner. Indrammet
Livstavle, som opdateres hvert år

**VIGTIGE TILBAGEVENDENDE
BEGIVENHEDER**
Besøg med overnatning hos mor
og far i Højensgade
Egen fødselsdag i februar - fest
med familie og venner - i 'Fru
Hansens kælder', 'Avignon', Café
Kavva, Café O's, Café Komplet,
på Skovbrynet, Café Komplet
Fødselsdage og jul. Samsø-ferier
- og ferier med Skovbrynet.
Weekend-ture

STJERNESTUNDER
Thomas' konfirmation
Fars fest i ingeniørhuset
Sang 'Jens Vejmand' med Aage
Haugland på Allierød Rådhus
Thomas' 30 års fødselsdagsfest i
Café Chips på Østerbro
Køreture i Uwes camper

**VIGTIGE INITIATIVER FRA
STØTTEPERSONERNES SIDE**
Tag spontant kontakt til familien!
Ring ind imellem hjem med
Thomas (3538 5176). Han kan
ikke selv be' om det, men nyder
stemmerne og kontakten. - Fortæl
om gode oplevelser - giv et par
stikord forud for Thomas' samtale.
Sæt flag i Thomas' kalender for
næste besøg eller oplevelsesstur

VIGTIGE FORUDSÆTNINGER
Thomas er umyndiggjort
Thomas har gennemgribende
udviklingsforstyrrelser (Autisme
Spektrum Forstyrrelser); Thomas
har epilepsi og får medicin mod
krampes - (se i Handleplanen)
Thomas kan ikke færdes alene i
Trafikken. Thomas er impulsstyret.
Det kræver kendskab til Thomas
og rolig støtte at ha' ham med i
butikker
I konfliktsituationer er det vigtigt
at arbejde med Thomas og ikke
imod.
Thomas behøver ofte i: støtte.

Gugu Kristoffersen, Januar 2007

Julemarked 2017 – et indtryk

Tekst og foto: Egon Pedersen

Lørdag d. 25. november:

En skøn morgen, årets første nattefrost som skal skrubes af bilruden før vi kan starte og køre mod Sundby Væksthus, hvor vi i dag skal have julemarked for alle institutionerne på stedet.

Der har lige været kommunevalg, så det sædvanlige med at det er en socialborgmester der holder åbningstalen og byder velkommen kan ikke lade sig gøre, så derfor har man sat Ole Spræl til det og det klarede han meget godt.

Alle boderne blev åbnet, der var masser af jul i alle boder, bl.a. Genbrugsriget med masser af antikke ting og sager, mange boder med julenisser og juledekorationer, så der var et livligt salg hele dagen, Tusindfryd havde sørget for æbleskiver og julegløgg, Venner af Captum leverede pølser og fadøl ude på gangen, og hvis du tegnede et medlemskab var poslen gratis, selve frokosten blev indtaget

i madhuset, hvor der var flæskesteg, vin og vand. Udenfor blev der solgt juletræer og lavet pandekager på grillen, spillemændene underholdt hele dagen på gangene, julemanden gik rundt og talte med børn og voksne, så der var godt gang i den hele dagen.

270.240 kr. til UiU til handicapridning

Med en donation fra TrygFonden kan Uddannelsescenter UiU i København oprette handicapridning som nyt idrætstilbud til sine elever, som alle lever med udviklingshæmning. Formålet er at afhjælpe elevernes funktionsnedsættelser og øge deres fysiske velvære og formåen. Uddannelsescenter UiU fik overrakt donationen officielt fra TrygFonden onsdag den 20. september kl. 10.00.

Det blev et rigtig dejligt arrangement, som blev holdt i skolens gymnastiksal med elever, forældre, medarbejdere og gæster ude fra. Der var musik, sang, taler og nogle af skolens elever modtog donationen fra TrygFonden.

TrygFondens regionale råd i Region Hovedstaden står bag donationen, der gives som led i TrygFondens samlede arbejde for at hjælpe sårbare grupper og styrke danskernes sundhed og trivsel.

- I TrygFonden arbejder vi for at fremme sundhed og trivsel. Begge dele er forbundet med fysisk aktivitet, og derfor er vi glade for at kunne bidrage til at give eleverne på

Uddannelsescenter UiU mulighed for en ny måde at få bevægelse ind i deres hverdag. Jeg håber, at eleverne vil få en god oplevelse ud af at være på hesteryg, og at aktiviteten på sigt vil få dem til at mærke en fysisk forbedring. Det bliver spændende at følge, siger *Jonas Bjørn Jensen*, næstformand i TrygFondens regionale råd i Region

Fortsættes side 33

Hovedstaden og til dagligt medlem af Københavns Borgerrepræsentation. Jonas stod for overrækkelsen.

Uddannelsescenter UiU er en skole for unge i alderen 15-25 år, der lever med udviklingshæmning. De unge kan tage deres 10. klasse og deres Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse på UiU.

En stor del af eleverne har multiple funktionsnedsættelser, autisme og Downs syndrom, og de lider som følge heraf af gangbesvær, overvægt og spasticitet. Skolen tilbyder eleverne ridning, da der er undersøgelser, som viser, at ridning kan have en gavnlig effekt på personer med fysiske udfordringer.

- Ridning træner alle nærsanser på én og samme tid og kan gøre en forskel, så unge med angst, OCD, depression og andre psykiske lidelser kan finde mere tillid og tryghed i egen krop. Ridning skaber bedre balance og koordination af musklerne samt større kropsbevidsthed og er derfor rigtig velegnet for mennesker med multiple funktionsnedsættelser. Desuden giver ridning livsglæde og en bevægelsesfrihed, som eleverne sjældent opnår ved anden aktivitet. Vi er derfor meget glade for donationen fra TrygFonden, som gør det muligt for os at oprette ridning som nyt idrætstilbud til vores elever, siger *Helle Munk*, forstander på Uddannelsescenter UiU.

Du kan også tilmelde dig på www.lev.dk

Medlemskontingent: sæt venligst X

☐ Årligt med blad	300 kr.	☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	425 kr.	☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	175 kr.	☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.	☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.
☐ Årligt for forening med blad	800 kr.		
☐ Årligt abonnement	300 kr.	Betal først, når girokortet modtages.	

Firmamedlemskaber

☐ Alm. med blad	800 kr.
☐ Guldm medlem med blad (pr. år)	5.000 kr.
- Et Guldm medlem får ret til at bruge LEVs logo samt at blive nævnt på LEVs hjemmeside.

Undertegnede ønsker at blive medlem af **LEV København**

*) Angiv her hvilket år du forventer at afslutte dit studie:

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Evt. samlevers navn (parmedlemskab): _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Landsforeningen LEV er interesseorganisationen, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre udviklingshæmmedes vilkår.

Landsforeningen LEV · Blekinge Boulevard 2 · 2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: lev@lev.dk · www.lev.dk

Landsforeningen LEV
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup